

## Kálvin fészekalja

Vak ügetését hallani  
Eltévedt, hajdani lovasnak...  
(Ady Endre)

*Pátka településről írtam irodalmi szociográfiát 2010-ben (Hitel folyóirat, augusztusi és szeptemberi szám), majd egy rövidebb részben folytattam a leírást (Hitel, 2011. február). Természetesen nagyobb visszhangra számítottam annál, mint hogy a szerkesztőség a folyóiratban közzé teszi. Bibliai utalással szólva: pusztába kiáltott szó maradt a tetszhalott falu néma üvöltése. Tucat év múlva újra elindítottam a klaviatúrát, hogy ismerjük meg a jelen krónikáját is. Ment-e a falu előrébb? Hogyan küszködik a térképről is lecsúszott magyar „vidék”? Miért érdekel ez engem? Tudja a Jóisten... Lelkiismeretével kinek-kinek el kell számolnia könyörtelenül. A falupolgárnak, a „politikusnak”, a krónikaíróknak is. Ezért közös ügyünk, ha nem is fogjuk föl mindannyian, hogy mi lesz Pátkával.*

Mi lesz ezzel az írással? Évtizedekig íródik, hányódik, mint Sinkó Ervin kálváriát járó műve, az *Egy regény regénye*? Önisméltés? A fölöslegesség kálváriája? A miniszter úr pályázatot ír ki. Vajon komolyan veszi? Ha a miniszter komolyan veszi, akkor 2011-ben miért talált boldogan bedugott fülekre mind a megyében (ő, most már vármegye!, ennyi a „haladás” errefelé, a jó magyar „vidéken”), mind országvezetők, parlamenti képviselők s harmadjára a pátkaiak tudatában, hogy még csak udvariasságból sem reagált senki (nem Pátkáról szóló írásomra hanem) a falu Magyarország egészére jellemző gondjaira? (Egy hölgy személyesen gratulált nejemnek, és egy férfi, szintén neki, esemesben, mert így elegáns...) Nagyon-nagyon finoman szólva: *tesznek* az egészre.

Amikor tizenhét éve ide költöztem és ismerkedtem választott falummal, sok éjszakát beszéltem át társammal: mit látunk, kiket látunk, mit tapasztalunk, mi lenne jobb itteni életünkben, mi mindenhez illő, sőt kívánatos alkalmazkodni, aztán sok véleményünk, törekvéseink jó része, ahogyan történni szokott, füstbe ment, és tizenhét év alatt egyetlen dolog változott: akkor kétéves fiunk fölnőtt, s most már hármásban dicsérjük a helyi dicsérni valókat, és szapuljuk a szidni valókat. Például a láthatatlan, a nem létező vagy lapuló, a tudatlanság homályába burkolt nyilvánosságot.

SZIKRA JÁNOS (1954) Pátkán élő költő. Utóbbi kötete: *Bácsalmási elégia* (versek és prózák, Navigator Press Kiadó, 2022).

Ebben a lelkiismeretemet nyugtató „dolgozatban” (hiszen: egy idealista följegyzései) csak annyit és csak azt szándékozom megírni, amennyi ismerethez egy, a faluban élő polgár is hozzájuthat a hétköznapiakban anélkül, hogy a község adminisztrátorait, netán önkormányzati képviselőit, uram bocsá, jegyzőit vagy polgármesterét zaklatná, és a kisstílű információk nemegyszer olyan botcsinálta vagy parlagi eszközeire fanyalodnék, mint a Facebook.

## A nyilvánosság

*„Alapító okirat*

Pátka Község Önkormányzat Képviselő-testületének 72/2011. (V.04.) határozatával jóváhagyva

*Az Alapító neve, címe*

Pátka Község Önkormányzat Képviselő Testülete, 8092 Pátka, Vak Bottyán tér 4.

*Az Újság címe*

Pátkai Hírek

*Az Újság jellege*

Időszaki kiadvány, megjelenik évente 4 alkalommal.

A képviselő testület egyedi, egyszerű többséggel hozott döntése alapján több lapszám is megjelentethető.

*Az újság alapvető céljai:*

- helyi hírek közlése;
- a Képviselő Testület fontosabb (a lakosság széles körét érintő) rendeleteinek és határozatainak közérthető ismertetése (pl. helyi adók mértékének változása, díjak meghatározása, új és folyamatban levő beruházások bemutatása stb.);
- közösségi programok meghirdetése;
- helyi civil szervezetek és vállalkozások részére megjelenési lehetőség biztosítása
- ingyenes hirdetési lehetőség a helyi (pátkai székhelyű) kistermelők, szolgáltatók és vállalkozások részére.

*Az Újság felelős kiadója*

Pátka Község Önkormányzatának Képviselő Testülete.”

A *Pátkai Hírek* című újság a falu negyedéves periodikája – volt. 1990-től 2019-ig negyedévente jelent meg, ebben az önkormányzat közleményei, hírei kaptak helyet, és elvileg a falu polgárai írhatták meg gondolataikat. Ugyan, még a múlt évezredben, a falu körzeti orvosának kellett az újság hasábjain a kiadó önkormányzatot emlékeztetni a szabad véleménynyilvánítás mindenkit megillető jogára, mert korlátozták ezt. 2020-ban már csak két lapszám jelent meg, a második mindössze négy oldalon... 2021-ben egy számmal örvendeztette meg

olvasóit, majd 2022-ben szintén egy lapszámot izzadt ki a falu és a lap képviselőtestületi tagsággal bíró szerkesztője. Magyarázat? Nincs rá pénz. Pátkán, általában a közügyekre, nincs pénz. Idén, 2023-ban, már egyetlen lapszámot sem találtunk eddig a postaládában.

Ezért nyugtalanul nyugodt szívvel kijelenthetjük, hogy ez a képviselőtestületi határozat is önmagát hazudtolja meg, magyarul: nem tartják be.

Baj van a nyilvánossággal. A képviselőtestületi üléseket valószínűleg a törvény által szabályozott módon megtartják. Néha csak az ülés napján vagy előtte egy-két nappal kerül az erről szóló közlemény a falu honlapjára. A falu honlapján kívül hivatalos, elvileg mindenki számára elérhető híradás nincs a közügyekről. A háború előtti dobpergéses kisbírói kikiáltás megbízhatóbb volt, mint a világháló ezer átkos áldása? Igen. A válasz: igen. Marad a nem mindig hiteles szóbeszéd. A vidék fölzárkóztatása? Ugyan már, hol élnek, uraim... Ki gondolja ezt komolyan?

„27. § (1) A Képviselő-testület üléséről 1 példányban jegyzőkönyvet kell készíteni.

(2) A nyílt ülés jegyzőkönyvét az Önkormányzat hivatalos honlapján közzé kell tenni.”

*(Részlet Pátka Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2022. [III. 11.] önkormányzati rendeletéből)*

Lezajlik a rendes, nyílt önkormányzati ülés. Elvileg legkésőbb pár hét múlva hozzáférhetővé kell tenni minden érdeklődő lakos számára. Többen, többször kérdezték a falu aljegyzőjét, jegyzőjét, hogy mikor és hol lehet a jegyzőkönyvekbe beletekinteni. Válasz nem érkezett a nyilvános közmeghallgatáson elhangzott kérdésre. A honlap nagyokat sóhajtva hallgat. A példa kedvéért 2023. augusztus 31-én két jegyzőkönyv olvasható az idei évben: január 13. és február 15. Hat hónap, fél év alatt sem sikerült megfogalmazni és közzétenni az üléseken elhangzottakat?

Bár lehet, hogy soha nem kapunk választ ezekre sem, mint például a víztározó létesítésére vagy a ravatalozó építésére összehívott tanácskozásokon született döntések körülményeire. Az egyik képviselő úrtól azt a választ kaptam: ki tudja már azt, ki tudja előkeresni azokat a jegyzőkönyveket... Igaza lehet, a falu múltjában kínos „események” hiteles forrásait, jegyzőkönyveit gondos kezek rendre eltüntetik. Mint például az 1948 és 1957 közötti évek jegyzőkönyveit.

*...A vidék fölzárkóztatása? Ugyan már, hol élnek, uraim... Ki gondolja ezt komolyan?...*

Újabb nevükön vannak a községben úgynevezett civil szervezetek is. Ez a nyelvérzékeléssel is megáldott polgár számára annyit jelent, hogy nem militáns egységek szervezete. Nem lőnek. Nem törnek az életedre. Nos, Pátkán mintegy másfél

évtizede még voltak ilyenek is, mármint civil szervezetek. Ma már nincsenek. Szívós közönnyel sikerül kiirtani őket. Tessék-lássék működik a Vértesaljai Horgász Egyesület (2009 óta csak a szóbeszéd ad róla hírt), Diák Ifjúsági és Sport Egyesület (ki tudja, hol bujkálnak), Gárdonyi Géza Nyugdíjas Klub, Pátka Gyermekeiért Egyesület (előbbi, akkori vezetője irányításával, pár éve feltörte az utóbbi helyiségét, kidobálta a bútorait, s azóta ők bitorolják a termet inaktív tevékenységükhöz), Pátkai Csemetekert Óvoda Gyermekeiért Alapítvány (nem tudni róla), Pátkai Pántlika Táncegyesület (szüreti bálon vannak jelen, májusfa állításkor, néhány iskolaünnepen, belőlük még lehet föltámadás), Pátkai Polgárőrség (állítólag a tagság fizeti járőrözéshez használt autójuk benzinköltségét, mert az önkormányzatnak, szinte „természetesen”, erre sincs pénze; mint szervezet „túléltek” a pár évvel korábbi „molotovkocktélós” támadást), Pátkai Sportkör (végre valami, a futball a központ, háttérben az egyik, évtizedek óta önkormányzati képviselő), Pátkai Zenei és Kulturális Egyesület („körötte csend”...).

E civil szervezetek a falu önkormányzatától nyilvános módon nem kapnak támogatást. Előfordulhat, hogy külön alkuk köttetnek, például futball, de erre nincs bizonyíték. Néhány éve a polgármester egy hozzáértéssel nehezen vádolható fiatalembert, az akkori alpolgármester asszony férjét bízta meg a civilek pénzigényének fölmerésével, a pénzelosztás évi szabályozásával. Talán háromszor ültek össze, órákig szerencsétlenkedtek, döntés nem született. Az egyik szervezet küldöttje fölvetette, hogy nem volna hiábavaló e különös összejövetelekről jegyzőkönyvet vezetni. Nem kell, volt a fiatalember válasza. Akkor talán emlékeztetők. Azt sem, volt a válasz. Minek? Valóban, minek?

A civil szervezetek évek óta, nyilvánosan meghirdetett módon, 2023 szeptemberéig sem kaptak támogatást az önkormányzattól. Vagy ami legalább annyira elítélendő: nem tudunk róla.

Nem is a jegyzőkönyvre lett volna szükség, netán az ülés emlékeztetőjére, hanem a nyilvánosság minden sanda spekulációt kizáró jelenlétére. Régebben úgy hívták ezt: bizalom. Hogy mosolyogva nézhessenek Pátkán is egymásra az emberek. Mert Pátkán nem mosolyognak az emberek. Pátkán gyanakvók, rosszkedvűek az emberek. Miért? Mert nem érzik magukat otthon. Mert a múlt jónéhány tisztázatlan ügye keseríti a lelkeket. Néhányat említek ezek közül.

## Ha a tó tó lenne

Műszaki embernek, technokratának: víztározó. Ez a hivatalos neve. Nekem, pátkai polgárnak: tó. Tó lenne, ha... 1971-ben árasztották el a völgyet, hogy összegyűjtsék a vizet a Velencei-tó pótlására. A 2009-es állapotokról ebben az írásban szóltam már.

*...a településnek semmi haszna nincs a tározóból...*

Ötvenkét éve örvendezünk a tónak, mások szerint, hivatalosan víztározónak. Mi van a vízzel ma? 2023 tavaszán, az első fecske érkezésével három hónapig folydogált a víz a Császár-patakon keresztül Velencére.

Előtte már állítólag Facebook-közlemények születtek, történetesen pátkai emberek billentyűzetéből: miként mentjük meg a Velencei-tavat? A térség országgyűlési képviselője is agitált az állítólagos közös ügy mellett, már csak azért is, mert ő a Pannonia szíve kormányprogram miniszterelnöki biztosa. Pátka mellett a Velencei-tó is gondjaira bízott, csakúgy, mint az aritmiásan meg-megdobbanó Pannon érzékszerv. Voltaképpen miért akarták a pátkaiak megmenteni a száz centinél mélyebbre süllyedt Velenceit? Egyáltalán: nekik kellene megmenteni?

Ha a Velencei-tó élettani, esztétikai, idegenforgalmi hasznából nem részesülünk, miért kell nekünk táplálni a vizét? Legyen a pátkai tó a miénk, s végre működtessük a saját hasznunkra. Egyetlen példa a közelmúltból: talán az egyik civil egyesület vállalkozásából született itt az Ezer-jó Csónakház tizenegy hajóval, szolgáltatásait két-három éve hirdették is. Aztán, ez ügyben is, beállt a végső csönd. Az épületeket, nem tudom, ki és miből húzta föl a tó partján, de ott árválkodnak azóta is. Visszaéléseket is emleget a közvélemény...

Ötven év. Fél évszázad. Másutt is van állóvíz Magyarországon. Máshol is poshadhat, mint Pátkán. De van vidék, ahol ötven év alatt hasznára fordította ezt az isteni adományt a térség lakossága! Illyés Gyula erre is gondolhatott, amikor már ebben az írásban idézett gondolatát „egy nemzedék bambasága” címkével ruházta föl?

*...Pátkán nem érzik magukat otthon az emberek?...*

Amikor 1971-ben állami, avagy párthatározatra elvették a télesztől a létesítendő víztározó földjeit, formálisan ugyan megkérdezték a tulajdonos tagokat, de nem történhetett más a központi akaratnál. Igaz, a felsőbb szervek ígérték ezt-azt a tóért a falunak cserébe, amelyek közül egy sem teljesült. Vajon az akkori köz-ségi végrehajtó bizottság tagjai miként szavaztak ebben az ügyben? Kik voltak akkor a vébé tagjai? Utódjaik sem szégyellhetik egy kicsit sem magukat? Csak azért kérdezem ezt teljesen fölöslegesen, hogy jelezzem: döntéséért ki-ki élet-hosszigan felelősséggel tartozik. Nyilván bele kellett törődniük a központi akaratba, senki el nem ítéli őket ezért. Ám ebből a csapdából azóta sincsen szabadulás.

Kell-e nekünk ez a *víztározó*? Nekünk a *tó* kell. Ha tová változhatna. Milyen föltételekkel kellene a tájélmény is adható, természetessé válható csoda? Egyetlen mondaton belül sok a föltételes mód, mert bajos a központi akarat ellen szegülni. Bár ellenszegülni senki sem akar, mi pusztán szeretnénk megvalósítani álmainkat. A kishitűek takarékosabban kuncogjanak. Mi, érzésünk szerint

merészebb képzelőerejű pátkaiak, merünk nagyot is álmodni! Ha vannak vezetőink...

Csak néhány, kapásból sorolt, a miénkhez hasonló kicsi tó hazánkban: az Alföldön a Szelidi-tó, az Örségben a Vadása-tó, Baranyában Orfú tava, a Kiskunságban Kunfehértó, ahol virágzó vízi élet ragyogtatja a nyári égen tündöklő Napot kempinggel, szállóhelyekkel, stranddal, pecabottal, büfével, csárdával, kajakkal, csónakkal a helyi vállalkozók, az önkormányzat és a vármegeye támogatásával, mindannyiuk hasznára.

Túl merész a vízió? Akkor maradjon csupán horgászhely, de például stéget nem lehet a víztározónál építeni. A víz leengedése után maradt ezer pátkai tavacska területén nehéz a pocsolyákat megközelíteni, bár, állítólag, bőven van bennük hal. Küllemre nézve, ha vajon valaki adna itt még a küllemre, olyan, mint egy lebombázott vietnami táj a mangrove-mocsár területén. Tehát a szerényebb igényeket támasztó halastó sem valósítható meg.

Az eltelt fél évszázad alatt virágzó, önálló élővilágot nevelt a pátkai víz. A növény- és állatvilág, amennyiben nem nyirbálja meg természetes vegetációjukat a tározó mesterséges leeresztése, szabadon burjánozna. Burjánozhatna. Újabb feltételes mód. Pátkán csak feltételes módon lehet élni? Az élőhelyek korlátozása, megszüntetése senkit nem érdekel? A növényvilág, a madarak, a más vízhez kötött lények élettere nekünk is fontos, az emberi életet ugyanúgy korlátozza, ugyanúgy minden mindennel összefügg. Az úgynevezett klímaválság, a földi lét ökológiai gondjai csak Pátkára és a Velencei-tóra nem vonatkoznak, „politikus” hölgyek-urak?

Bármi más jobb a tóval kapcsolatban a mostaninál, más is létrejöhet, ha van találékony elme hozzá, ha volnának vezetőink. (Újabb feltételes mód...) Ha valóban kell nekünk a világszerte aranyárnál is értékesebb édesvíz, ami szinte isteni csodaként folyik be Pátkára, és tavat tündököltet mindaddig, míg ki nem nyitják a régi római gát mellett a számunkra gyilkos zsilipet.

Végül helyezzük középpontba a Velencei-tavat. Annyiféle képtelenséget átélünk már, nekünk igazán nem kerül sokba az az ötlet, hogy a pátkai víztározó, miszerint tó helyébe képzeljük el a Velenceit. Napjainkban a technika, sokak szerint, csodákra képes. Mit nekünk, 21. századi fennkölt senkiknek egy kisebb-nagyobb toáthelyezés vagy vízátvezetés? Megfelelő csatorna kell csupán. Ha a Balaton vízutánpótlása, magyarán vízpótlása megkövetelné, adná-e vizét a Velencei-tó? Legföljebb kiszárad, haszonélvezői kezdenek magukkal, amit tudnak, de él és virágzik Magyarország turisztikai paradicsomkertje, a Balaton! Hogy Velence megkérné ennek az árát? Igen. Állítólag, anyámtól hallottam először, Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen. De az már feledésbe merült...

*...Pátkán csak feltételes módon lehet élni?...*

Üzleti nyelven ismétlem a korábban leírtakat: a pátkai víztározó sorsa, évi vízhozama alku tárgyát kell képezze a befogadó község és a felhasználók között.

A Velencei-tavat működtetők, fenntartók, belőle hasznot húzók nem vélhetik saját tulajdonuknak a pátkai víz közkincsét. Nem akarunk ezen a téren sem senki alázasat kiszolgálói lenni, ha öntudatos társként is megadatott léteznünk a harmadik magyar köztársaságban.

A krónikás megjegyzi: újságcikk szerint a Velencei-tó optimális vízszintje 2010-ben 170 centiméter volt. 2023-ban, az idén nyáron, júniusól augusztus végéig 90–100 centiméter között mozgott. Ebben az esetben mennyi az optimális? 170 vagy 100? 2010 vagy 2023 az „optimális” dátum Magyarországon?

### *Sajtóközlemény*

„Zöld Civil Országos Találkozó, 2023: A Pátkai víztározó helyzete és a Velencei-tó problémája

A Zöld Civil Országos Találkozó helyszíni programjainak keretében az érdeklődők részére két igen tartalmas előadással mutatták be a Pátkai víztározó római korig visszanyúló múltját, a megelőző korok természetes tavainak megszűnését, továbbá a víztározó mai helyzetét, valamint a víztározó hihetetlenül változatos élővilágát. Ez utóbbi Kovács Gergely Károly, a környék élővilágának kiváló ismerője által került bemutatásra. Az elmúlt években a klímaváltozás hatására a csapadékhiány és az alacsony vízszint egyre nagyobb problémát jelent a Velencei-tó vízgyűjtőjén. Mivel a közvetlen csapadékon kívül a Velencei-tó vizének elsődleges forrása a Pátkai víztározó irányából ered, a vízügyi hatóság szerint a Velencei-tó problémájára a Pátkai víztározó elsődleges vízforrásának, a Császárvíznek elvezetése jelenthetne megoldást. Ez a megoldás azonban a tározó jelenlegi gazdag, komoly ökológiai értéket képviselő vízi élővilág megszűnésével járna, ráadásul ellentétes az állam vízminőséggel, vizes élőhelyekkel kapcsolatos nemzetközi kötelezettségeivel.

A Pátkai víztározó helyzetét a zöld civilekkel való találkozón Nagy Dániel polgármester ecsetelte. Adatokkal bőven alátámasztott érdekes előadásában áttekintette a római kori gát mellé épült víztározó keletkezésének történetét, változásainak szakaszait és jelenlegi állapotát. A folyamatos csapadékhiány, és a karbantartások elmaradása miatt a Pátkai víztározó vízminősége hosszú ideje nem felel meg a kívánalmaknak, így mindig csak az őszi-téli időszakban alkalmas a Velencei-tó víz utánpótlásának a biztosítására. A rossz vízminőség egyik oka, hogy az elmúlt években a víztározó vízszintje minimálisra csökkent. A problémára lehetséges megoldás lenne a jelenlegi víztározó állandó méretének csökkentése, megfelelő fenékkotrálással elért nagyobb vízmélységgel. Azonban a fenti munkát ki kell egészíteni a vízgyűjtő terület mezőgazdasági gazdálkodásának átalakításával. A megoldásnak számos előnye lenne. A nagyobb vízmélység hatására javulna a vízminőség többek között azért, mert nyáron kevésbé melegedne fel. Másik előnye az lenne, hogy a kisebb vízfelület hatására nyáron kisebb felület párologna, így kevesebb lenne a vízvesztéség.”

...az érdeklődők részére két igen tartalmas előadással mutatták be a Pátkai víztározó múltját...

„Az így kialakított vízgyűjtő és benne a tó több, megfelelő minőségű vizet kínálna a Velencei-tó természetvédelmi területeinek szükség szerinti szintszabályozására, másrészt alkalmas lenne a helyi ökológiai igények kielégítésére. A száraz időjárásban a tározó víz nélkül maradt területén az élővilág időlegesen átalakul, de továbbra is képes lenne a villámárvizek felfogására. Ez a megoldás tehát kettős előnyt hordozna magában. Egyrészt a helyi élővilág megőrzését és védelmét szolgálná, másrészt a Velencei-tó vízgazdálkodási problémáinak kezelésében is hatékony segítséget nyújthatna, elősegítve mind az ottani tó élővilágának, mind pedig az üdülési és sportolási funkciójának a fennmaradását.

Nagy Dániel polgármester  
2023. június 15.”

Közzétéve Pátka község honlapján, 2023. szeptember 14-én

A krónikás kötözködő megjegyzései:

„...az érdeklődők részére két igen tartalmas előadással mutatták be a Pátkai víztározó múltját...” – írja a falu első embere. Igen, de vajon a lakosság egy részét nem érdekelte volna ez az esemény? Miért nem tudtunk róla? Miért nem hívtak meg minket is? Talán azért, mert nem vagyunk azonos értékű állampolgárok? Miért csak most, három hónap múlva értesülünk róla?

A fenti sajtóközleményről és a víztározóról/tóról szeptember elején megkerdeztem egy vízügyi szakembert is. Őt idézem.

*Gondolatok a Pátkai víztározóról és a Zöld Civil Találkozóról*

„[...] kimentünk a gátra, ahol megdöbbenve láttam a következőket:

1. Szokatlan a gátmagasság és a látott vízszint közötti 3-4 méteres magasságkülönbség. A gátmagassághoz megfelelően épültek ki a műtárgyak is. A vízszint kórosan alacsony volt.

2. A mederben feliszapolódásból következő szigetek voltak.

Ebből én arra a következtetésre jutottam, hogy a Császárvíz vízhozama a tározó tervezése és megvalósulása óta jelentősen lecsökkent, és ezért van a tó helyett láp. A csökkenésnek lehet meteorológiai, hidrogeológiai, morfológiai, vízhasználati oka.

Ezekkel kötelességszerűen foglalkozik a Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság. Erről a Pátkai Önkormányzatot biztosan folyamatosan tájékoztatják.

Azt a megoldást, hogy a VIZIG a Császárvíz elvezetésével orvosolná a Velencei tavi vízhiányt, én úgy értelmezem, hogy a patak felsőbb folyásán, valahol Csákvár környékén döntenének arról (valami műtárgy beépítésével), hogy



időnként a Pátkai tóba a régi medren keresztül vagy a Velencei-tóba csővezetékkel menjen a víz. Ezzel meg tud maradni a lápos, tónak hívott terület, és a tó is megkapja a csökkentett mennyiségű, de legalább minőségében megfelelő vízpótlást.

Miért csökkent a vízhozam a Pátkai tóban? Csákvártól egészen a tó déli részén levő római gátig meliorizációs árkok hálózják be a tájat. Ezek, növényzetrel végig benöve, szikkasztóárkokká váltak. Öntözésre is használják őket, belőlük nemigen jut el víz a Pátkai tóba.

A Zöld Civil Találkozóról készült sajtóközleményhez néhány gondolat:

1. A Tározó egy mesterséges létesítmény. Ez a mesterséges létesítmény megszüntette a korábban a Császárvíz által kialakított tórendszert, lápost. A víztározó tervezett működésének élővilága nem hiszem, hogy azonos a jelenlegi lápos viszonyokkal. Ez inkább a korábbi természetes állapotnak felel meg. Amennyiben a tó tó lenne, úgy a mostani gazdag lápi élővilág nem jött volna létre.

2. A Vízügyi Hatóságnak bizonyára nehéz döntést kell meghoznia. A mintegy 2 négyzetkilométer területű Tározó és a 26 négyzetkilométer felületű Velencei tó között kell döntenie abban, hogy melyiket töltsa a csökkent vízhozamú Császárvíz. Ez a döntés már biztos megszületett a Velencei-tó javára, csak még nem hozták nyilvánosságra.

3. A Velencei-tónak vízutánpótlásra csak nyáron van szüksége, az őszi, téli csapadékot tározni kellene nyárra.

4. Fenékkotrással a víz mennyisége nem nő. A vízminőség valóban javítható a mélység növelésével, mert kb. 5 méteres mélység felett már elindulnak a lentről felfelé áramlások. Itt a tó méretét olyan kicsire kellene szűkíteni, hogy ennek a jótékony hatása meglegyen, hogy az a tó méret már nem lenne meghatározó a Velencei tó vízszintje szempontjából. Ahhoz, hogy a tó 5 méter mély legyen, a felületét kb. a nyolcadára kellene csökkenteni. (Ez az ötlet valószínűleg a polgármesteré, hogy valami okosat mondjon, a VIZIG javaslata inkább a vízgyűjtő mezőgazdálkodásának az átalakítása, ami tízmilliárdokba kerülne.)"

*A 2 négyzetkilométer területű a Tározó és a 26 négyzetkilométer felületű Velencei tó között kell döntenie abban, hogy melyiket töltsa a csökkent vízhozamú Császárvíz.*

„Összegzés: Ismét tartottak egy fölösleges környezetvédelmi országos találkozót. Itt a környezetvédők elmondhatták, hogy milyen jó az elláposodott tározó gazdag élővilága. A polgármester pedig elmondhatta, hogy megtudta: a VIZIG meghagyja ezt az elláposodott tározót időnkénti vízelöntéssel, de azért a Velencei tavat is pótolják.

Mindenki okos volt, és szép zöld, csak mit akartak mondani?"

## Újra a ravatalozó

Nem olyan régi, kiderítetlen botrány a ravatalozó ügye. A falu, az önkormányzat (képviselőtestület) szinte folyamatosan szegénységére hivatkozik, találékonyság helyett ezzel is takarózik, és egy zseniális ötlettől vezérelve községi ravatalozó építésére vállalkozik. Nem önerőből. Szükség volt-e rá? Azóta is betölti szerepét a régi. Eddig rendben vagyunk. Volt-e pénze erre a falunak? Bizonyossággal csak annyit tudhatunk, mi, jöttmentek, gyöttmentek, idegenek, hogy 2003-ban vagy 2005-ben jelenik meg a ravatalozó építéséről az első hír a *Pátkai Hírekben*.

Ugyanitt (2008. decemberi lapszám) az önkormányzat tudtul adja: „A ravatalozó alapozási munkáit 2005 tavaszán kezdtük el, ami abban az évben befejezésre is került. Több év eltelte után, 2009 tavaszán folytatni kívánjuk a beruházást. A kivitelezési munkákkal szeretnénk olyan műszaki, építési tartalomig eljutni, hogy az épület tető alá kerüljön. Jelenleg a statikai terv engedélyeztetése van folyamatban, ami alapján a kivitelezői munkákra, kivitelezői árajánlatokat fogunk kérni. Még ebben az évben szeretnénk kiválasztani a kivitelező céget. Az építkezéshez szükséges pénzügyi forráskeret a 2009. évben bruttó 8 millió forint, amit a Fejlesztési Hitelbanki keretéből biztosítunk.”

Fontos kérdések: ki volt az ötletgazda? Mennyi pénze volt a falunak akkor a ravatalozóra? Mennyi volt a tervezett építési költségvetés? Honnan kívánták a hiányzó pénzt előteremteni? Ki volt a kivitelező? Mikor fogadta el a képviselőtestület a tervet? Kik voltak az akkori képviselők? (Jó, ez utóbbi kérdésre tudjuk a választ, de hogy kié a felelősség, vagyis tegnapi szlenggel szólva, ki viszi el a balhét: válaszra hiába vár...)

2010 áprilisában érkezett a hír, hogy mégsem lesz ravatalozó. Újabb kiadások kellene. Statikai gondok vannak az épülettel. Addig tizenhét millió forintjába került Pátkának ez a monstrum. Szabadbattyánban fél év alatt elkészült az új ravatalozó, négy és félmillió forintból. Szabadbattyán messze van...

*...Egy nemzedék bambasága...*

2023 nyár elején híre jött (persze, csak a szóbeszédből, honnan máshonnan), hogy az önkormányzat átadná bárkinek, bizonyos föltételekkel, magyarul: boldogan megszabadulna a ravatalozótól. Talán a két helyi egyház valamelyike átvehetné, így a ravatalozó építésének befejezése, annak anyagi terhe is rá hárulna. Szép ötlet! Talán nem haszontalan dolog megismételni a kérdéseket: a ravatalozó ötletét ki vetette föl a faluban, a tervezést és az épület kivitelezését kire, kikre bízták, a költségek folyósításáról kik döntöttek, az újabb költségeket kik szavazták meg, hiszen mindezekről néhány éve készült még képviselőtestületi jegyzőkönyv, amit megőriztek, nem úgy, mint a leradírozott ötvenes évek politikai disznóságairól írtakat...

Nem lehet az azokban az években készült jegyzőkönyveknek már utána nézni, mondja a hosszú évek óta legbeszédesebb képviselő úr, aki szavait vállalja ugyan élőbeszédben és újságcikkben egyaránt, de, bár képviselő, a testülettől rendszeresen elhatárolódik. Szóözönnel szereli le az utcán falubeli társait, s nem veszi észre, hogy nem (sokszor zavaros) érvei veszik le lábukról az embereket, hanem a kilátástalanul ömlő mellébeszélés. Ebbéli képességét kamatoztatván néhányan benne látják a jövőendő polgármesterét...

## Páskom, Vargahegy, szeméthegy

Az évek során két törvénytelen gyereknek is életet adott Pátka. Ezek többségében a falu két szélén megtelepedett beköltözők által lakott, Páskom és Vargahegy nevű leszármazottak. Mindkettő másért és másért lett vonzó, s mindkettő kényszerből vállalt utód. Mindkét falurészt (illetve Páskomot mint üdülőövezetet) nehezen fogadják be: a közigazgatás, a hivatal mindeddig képtelen őket szocializálni. Lakóik Pátka belterületibb részeihez képest elmaradottabb útviszonyokra panaszkodnak, és hogy sok a gazdátlan szemét, amit ugyane lakók termelnek rendszeresen, csakhogy... Vargahegy kezelhetőbb terület, mert hírek szerint jövő áprilisban megtörténik az út aszfaltozása, és a szemétszállító bejut a házak közé.

Csakhogy a Pátkát kiszolgáló Depónia nevezetű szemétszállító cég autói nem tudnak eljutni Páskom bizonyos házaihoz szilárd útburkolat híján. Páskom zártkerti övezet, üdülőterület, házsámok sincsenek, a szemetet a lakóknak kellene eltávolítani a törvény szerint. Ezt telek- vagy házvásárláskor az új tulajdonosok is tudták. Ezért a Depóniától kellene fölirattal ellátott szemeteszsákokat vásárolni, s ezeket zárható ketrecekbe tenni bizonyos gyűjtőhelyekre, ahonnan a depóniás autó el tudja szállítani. A ketrecekre azért van szükség, hogy a vadon kószáló éhes állatok ne cibálják szét a szemeteszsákokat. A ketreceket az önkormányzat eddig, több évi huzavona után sem tudta a gyűjtőpontokra elhelyezni. Mindezt a lakók is tudják.

Egy részük éjszaka kidobálja a szemetet az erdő fái közé, a bozótba, az árkokba, akárhová. De nem kell ehhez a csillagokra várni! Fényes nappal is szemét a szemét. A szemétermelők, a gondatlan szemételhagyó lakók retorzióra, miszerint felelősségre vonásra nem számíthatnak. Az önkormányzat nem tud velük mit kezdeni. Az eszköztelen vagy csak gyöngé önkormányzat nem tud velük mit kezdeni.

*...a vadon kószáló éhes állatok ne cibálják szét a szemeteszsákokat...*

Következésképpen széthajigálják vagy kupacokba hányják a szemetet, amit a polgármesteri hivatal közterületért felelő munkabrigádja kézzel, esetleg géppel

szed össze. A mocskot. Részletezzük-e mi van ezekben a válogatatlan, gusztustalan, fertőző szeméthalmokban? És mi lesz a vadakkal? A sok mocskot éhükben nekik kell fölزابálniuk? Utasítható, várható-e, hogy bárki ember gépkocsira hányja?

Néha, országos vagy helyi választások közeledtével egy-egy szervezet, párt is rászánja magát a falu polgárórságával együtt, hogy tisztába tegye Vargahegyet vagy Páskomot, de néhány nap, és újratermelődik a szemét. A felek, a lakók és az önkormányzat hazai közhellyel szólva, „egymásra mutogatnak”, vagyis senki sem felel a dicstelen állapotért. A szeméttügyben összehívott falufórum (köz-meghallgatás) nem oldotta meg a helyzetet.

## A facebook-színvonal

A nyilvánosság hiánya és a tudálékos telefonok elterjedése a tudálékos telefon-tulajdonosok „okos gyülekezetében” természetesen létrehozta a mindenről véleményyt mondók, magyarán a mindenbe belepofázók széles közönségét is. Jobb híján a Facebook oldalain zajlik a közélet.

2023. július végén, augusztus elején országos viharok söpörtek át az országon. A falut nemigen érintették, de egy alkalommal kétórás áramszünetet okoztak. Szemelvény a *Pátkai Közösségi Élet Facebook-csoport* „kommentjeiből”.

*Péter Bocska:* Remélem ez az áram ki-be kapcsolgatás odaver valamelyik elektromos gépnek...

*Vasné Pobrányi Eszter:* Hogy lehet, hogy minden ilyen kisebb esőnél elmegy az áram állandóan?

*Korbonits Tamás:* Legalább májusban kicsit megnyomjuk a babalétszámot.

*Csaba Boros:* A szünetmentes rendszer teszi a dolgát.

*Péter Bocska:* Az nálam is, de azért gondolom nálad sincs minden szünetmentesre téve...

*Csaba Boros:* Idő kérdése. Most jön az akkus napelem. Lesz benne sziget üzem is. Pont ezért. Nekünk (cég) nem jó az áramszünet.

*Péter Bocska:* De még csak lesz...

*Csaba Boros:* Épp mostanában kezdjük. Talán a tél már nem érint meg ennyire.

*Simoné Zsuzsa:* Reméljük, nem.

*Zsóka Ács:* Tudja valaki az okát?

*Péter Bocska:* Nem süt a nap.

*Korbonits Tamás:* Az eon bejelentő robot a telefonba azt mondta, látják a hibát a hívott helyről, ha nem ezzel kapcsolatban akarok bejelentést tenni, várjam az ügyintézőt másfél órán át.

...remélem ez az áram ki-be kapcsolgatás odaver valamelyik elektromos gépnek...

*Ortner-Piber Zsu:* Nem is kell ide vihar, csak kicsi eső, pici szél... kész.

*Vasné Pobrányi Eszter:* Átvette az állam, így a karbantartásra nem jut.

*János Godó:* Nem kell szólnod máshol 40 óráig sincs, karácsonyom, szilveszterem nem volt.

*Vasné Pobrányi Eszter:* Az nem a legjobb.

*János Godó:* Legyetek jók, puszi a kicsiknek.

*Vasné Pobrányi Eszter:* Köszönjük.

Hát ennyit ér a telefonos ál-nyilvánosság, az úgynevezett telefonos közélet...

Most lássuk egy önkormányzati képviselő betűhív, elektronikus írásban (szintén Facebook) rögzített, önzetlenül megosztott gondolatait.

2023. ápr. 26.

Kedves olvasók! Csak egy gondolat. Mit ér az iskola ha Patkai. Sokat. Mindent. Végre újra van iskola falunkban. Van gyerek zaj reggel délután. Aki ismer tudja a szüleim tanárok. Tanár gyerekek közt nőttem fel! És vissza tekintve nagyszerű tanárok, osztálytársak, csodás élményeim voltak. Gyűlöltem fehérvarra járni. Szóval a helyi iskola a legjobb! Csak ajánlani tudom mindenkinek. Ja... és köszönet azoknak kik megálmodták, létrehozták a Patkai református iskolát. Ne feledjétek a sulit akkor jó, ha helyben van!!! Sziasztok.

máj. 6.

Drága édesanyám! Köszönöm neked, hogy meg születtem, hogy fel neveltél, aggódtál értem mikor beteg voltam, fogtad a kezem mikor iskolába indultam, tanultál velem, ovtál védtél minden bajtól. Tanácsaiddal segítettél felnőtt koromban. S most, hogy már idős vagy fogod a kezem, sokszor együtt sírunk, de a kötelék köztünk örök. S az is marad az idők végezetéig! Boldog anyák napját kívánok neked, és minden anyukának!

máj. 20.

Kedves olvasók! Péntek este, és az előző napokban a két temetőben, 16 fő kaszált! Ez a lakosság kb 1%a! És az eredmény látható! Látható, ha összefogunk minden megoldható, akár a játszótér, és más közterületi helyek, de még idősek segítése is! Jövőre választások lesznek, kellene a jó vezetők, de, és ez a lényeg, a lakosság támogatása nélkül semmi nem megy! Ne legyünk közböcsék, mert itt minden a mi ügyünk! Az, orvos, az utca, a temető! Mert ez a mi falunk! A mi otthonunk, s olyan lesz amilyennek mi alakítjuk. Köszönöm hogy elolvasták.

jún. 8.

Kedves olvasók! A mai napon hárman dolgoztunk a református temetőben. Az időjárás nincs velünk. Többen jelezték segítenek. Ezt köszönjük. Ezért szakaszosan de mégis folyamatosan dolgozunk. Várunk mindenkit aki segíteni szeretne. Folytatjuk!

jún. 16.

Az utóbbi napokban Miskolctapolca jártunk. Évek óta megfigyeltem, amikor jövök hazafele mindig egy furcsa érzés fog el! Hazaérek. Itt vagyon ithon. Akármennyi bajunk van, akármennyire is sokmindent hiányzik, ez a hazám.

Itt érzem magam ithol, ezeket az embereket ismerem, velük szeretek beszélgetni. Szóval jó hazajönni! Jó itt Pátkán!

jún. 17.

Kint jártunk a temetőben. És azt látom, hogy a csapat nem megfelelő, slag le esve! Hogyan tovább? Ekkor megérkezett a segítség. Láncos Valika és párja előbb észlelték a hibát. Hazamentek hoztak megfelelő alkatrészeket, és újra jó a csapat! Halas köszönet nekik, mert így is lehet! Köszönöm!

*...a lakosság támogatása nélkül semmi nem megy...*

jún. 21.

Épül az új járda szakasz. Ez jó hír! Sok meg a pótolni való! De... nagy baj hogy házaink előtti járdával nem törődünk! Tisztelet a kivételnek. Gaz mentesíteni, javítani kellene. Hiába várjuk, az önkori, soha nem fog odaérni. (Nagy feladat lesz a közterületi járdák javítása, cseréje is.) Persze, van feladata a hivatalnak is, ha kell homok, új lapok biztosítása. De a munka a tulajdonos dolga. Tehát közös a feladat. Sokszor látom felszedik építkezés és más okokból. Ezzel nincs is baj, de a helyre állítás elmarad. Laza számítások szerint kb25 km járda kéne patkan. Ez is csak közös akarattal sikerülhet. Sok meg a tenni való!

jún. 26.

Péntek este 6mm, vasárnap további 5 mm, eső.

jún. 30.

Tisztelt olvasok! Sokat megyek biciglivel kis falunkban, van időm nézelődni. És megdöbbenni! A postánál (régimozsi), hatalmas gaz utcán, udvaron! Sok helyütt, felszedett járda, különböző okok miatt, de aztán úgy is marad. Maga a járda sok helyütt gazos, és azzal borított. Biztos nem jó ez így! Csak egy kis igényesség kellene! Minden komment helyett. Köszönöm, hogy elolvasták!

júl. 13.

Eddig 6mm eső!

Aratás. Valamikor rengeteg ember, egész falu munkája volt. Ma hála a technikának, néhány ember elvégzi ezt a rendkívül fontos munkát. De a tisztelet az övék! Mert a mindennapi kenyér még mindig alap. Drága de alap! Hát bő termést és jó munkát kívánok, kicsit mindannyiunk érdekében!

júl. 17.

Foróság! Kánikula! És a víz! Az élető víz! Ami egyre nagyobb kincs lesz. Olvasom sokan kérdezik miért nem locsolják az utcákat Fehérváron. Szerintem jól teszik, hogy nem locsolják az utcákat, meg kell becsülni a vizet, ezt mutatják az elmúlt évek, és ezt vetíti elő a jövő. A víz nagy érték!

júl. 27.

Tisztelt olvasok! A heten három délelőtt is folyt a munka a református temetőben. Az időjárás többször megtréfálta bennünket. Köszönöm a dolgozók tevékenységét. Megkésve, de szeretném megköszönni D Kovács Veronika,

es Pas Lajosné Etelka segítségével, kik a katolikus temetőben serénykedtek. Köszönöm szépen. Folytatjuk!

aug. 20.

Kedves olvasók. Köszönet a tegnapi programok kapcsán, minden szervezőnek, segítőnek! Remélem jövőre újra lesz hasonló rendezvény, es visszatérünk ahhoz a régi jó szokáshoz, hogy augusztus 20án Pátkán is, van valódi az embereket, és gyerekeket megmozgató esemény! Gratulálok!

## Hétköznapok

Talán szót se vesztegessünk a település egyéb, tisztázatlan közügyeire. Nyisunk új lapot a Pátka című fejezetben, és borítsunk fátylat a múltra. Így lesz a legjobb mindenkinek.

Ne emlegessük a Belmajor nevezetű terület, a téesz által mérgező anyagokkal telepakolt lerakatát, a gépkelők itt engedték le munkagépükből évtizedekig többek között az ipari szennyet, a fáradtolajat, itt pottyantották le a fölöslegessé vált anyagokat, mint akkumulátor, a közönséges szemetet, az épülő református iskola törmelékét, magánemberek szanált hagyatékát (az egyház fehéret mond, az önkormányzat feketét, elsimítjuk az ügyet, a költségeket majd valamikor valaki kifizeti, tehát én, a falu) satöbbi, majd a Belmajor a téesz eladta a községnek úgy, hogy az adásvétel aláírása utáni pillanatban a község semmiféle kifogást nem emelhet a következményekért. Milyen adásvételi szerződés volt ez? Kik között köttetett? ...És a falu megvette a dicső Belmajor, és lakóházakat szándékozik itt emelni, de egyelőre nem veszi meg senki a ház helyeket, mert érthetően gyanús a környék, pár millió erre is elment a pénzünkből, mert cserélni kellett, ki tudja, milyen mélységig, a Belmajor szennyezett anyaföldjét, aztán közös megegyezéssel a polgármesteri hivatal és különféle fölösleges hulladékkal rendelkező cégek ide szállíthatták törmeléküket, hogy kölcsönös vádaskodások után megint csak a falu költségén távolíttassanak el.

Ne említsük a kínos ügyeket Pátkán.

Azt se, hogy mi lett Pátka a téeszésítéskor erőszakkal elvett termőföldjével a féloldalas kárpótlási törvények elfuserált végrehajtása során, ki és hogyan csapott le rá, és „ügyeskedett” saját családjá javára, elnök vagy agronómus vagy nagy dumájú szájhős győzött-e abban a perben Pátkán, amit még ötszáz éve Werbőczy és Dózsa György nemzedéke indított útjára a reménytelen évszázadok szekérútján a semmibe, mert a földek itt is az „aki kapja, marja” érv alapján kerültek az 1990-es években „elosztásra”, természetesen az illetékes földrendező bizottságok törvényes felügyeletével... Mindennek hozadékaként tucatnyi gazdálkodó kezén van a pátkai föld ma, a múltat talán okkal nemigen bolygatja senki, s például a régi jó Öreg utca lakói jámboran túrik a fél óráig is járatott munkagépek kipufogóbűzét az ablak előtt, és a berregés a bécsi klasszikusokra koránt sem emlékeztető hajnali muzsikáját.

Azt se említsük, hogy sokféle terv, ötlet nem talált gazdára, nem tudott a falu közös akaratává szerveződni, többnyire lakói teszetoszasága miatt. A gyámoltalan ostobaság újabb ostobaságot és gyámoltalanságot szül. A Székesfehérváron évtizedek óta teherautósofőrként dolgozó középkorú utcabeli általában a miniszterelnököt szidja (ki mást, ő van kéznél és főként az ő nevét ismeri), amiért kevés a jövedelme. Közben felszabadult mosollyal meséli, hogy soha, egyetlen könyvet, értsd rajta: szépirodalom, nem olvasott el. Még az általános iskolai kötelezőket sem. Lelke rajta. És véletlenül sem lát összefüggést jövedelme és műveltsége, képzettsége között.

*...Ne említsük a kínos ügyeket Pátkán...*

Kisszerű ember vagyok, pitiáner, sokszor elveszek a részletekben, én igen nagy vétkem, arról azonban szóljunk pár szót, hogy Pátkán is vannak szakemberek, iparosok, akik munka után, többnyire fehérvári főállásuk befejeztével vagy hétvégén vállalnak maszek melót. Én is nagyon sokszor bíztam magam szakértelmükre, hozzáértő tudásukra. Annyit azért fűzzünk ide, hogy munkavégzés előtt figyelmeztettek: számlát nem adnak, vagy ha kérek, drágább lesz a munka. Tehát „feketén” fognak dolgozni. Ők diktálnak, én fizetek. Szinte természetesen, általában nem kértem számlát. Minden megbecsülésem a tisztas magyar iparé!

Tizennyolcadik éve veszem igénybe Pátkán a szolgáltatásaikat. Valószínűleg máshol sem, de Pátka községben egyáltalán nem ismerik az órát. Néha a napot sem. Olykor a hét napból álló, hét nevű naptári szakaszt sem. Az én időmmel és az idegeimmel játszanak. Aki fizeti őket, aki, melleleg, mint szellemi ember, az idegeből él. Nekem ez az egyik munkaeszközöm. Mindegy.

Tizennyolc év alatt két-három tucat mester, többszáz alkalom közül talán tíz esetben tette tiszteletét a megbeszélte időpontban. Jön, amikor méltóztatik jönni. Véletlenül sem akkor, amikor megbeszélte. Eltűnt az adott szó. Megjelenik. Méltóztatik elfogadni, amit emberi kedvességből kínálok neki. Kávé, bármi sa-többi. Részletesen elmondja, hogy mit, miért és hogyan fog végezni, mintha érdekelne, s ez nekem mennyivel többbe kerülne, ha számlát kérnék. A munkáját követő takarítást nagyvonalúan rám hagyja, vagy: „majd a feleséged...”, röhincsel, és tovább kotorja lábával a hulladékot. Néha kioktat lakóházam rendeltetészerű használatára. Igaza van. Itt és most bizony ő az Isten. Senkivé sülyedek, mert ember és udvarias vagyok.

Volt egy gazdabolt, ahol évekig propán-bután gázpalackot lehetett cserélni. Bezárt. A tulajdonos utólag letagadta még a létezését is. Zenélő autóval hozták házhoz aztán a palackot mások szombat délelőtt. Ha meghallotta a tulajdonos, kirohant a muzsikáló szolgáltató elé. Akadozott, majd minden külön értesítés nélkül megszűnt a palackcsere. Most Székesfehérvárról szállítja egy vállalkozó, délelőtt viszem, ígéri, közelebbit nem árul el, sok a rendelés, nyolctól várom, tizenhárom órakor, derűsen érkezik. És a tömítőgyűrű, kérdezem, az nem jár a szolgáltatáshoz, mondja, de, kotor a zsebébe, véletlenül még van egy nálam...



A faluba vezető bekötőúton áll a benzinkút. Ott lehet palackos gázt is kapni, ha éppen van. Mert kiszámíthatatlan, miként a néhány éve Pátkán működő fiókpatika. Én vagyok alkalmatlan az elegáns üzleti kapcsolatra. Biciklin kívül nincs járművem. Párommal együtt autót sem akartunk venni. Távol áll tőlem minden, ami gép. Idegen. Ennek vénülőben látom leginkább a kárát.

*...az én idegeimmel és a pénzemmel játszanak...*

Előtte már nyugdíjas körzeti-háziorvosunk rendelőjében volt néhány sürgősnek minősített gyógyszer. A mostani fiókpatika hetente négyezer van nyitva (dél-előtt vagy délután), általános tapasztalat, hogy szolgáltatása töredékes, a recept benyújtása utáni más- vagy harmadnapra tudják az orvosságot kiadni. Ha nincs közben szabad- vagy munkaszüneti nap. Egyszerűbb a megveszék helyre utazni, a belvárosban válogatni lehet a patikák közül, hiszen elképesztően jövedelmező ma gyógyszertárt működtetni. A pátkai patikusok szívesen veszik, ha a gyógyszerre várakozó betegek cipelik be a műanyagládákba pakolt orvosságokat az autójukból. Máskülönben kedélyesek.

Egyszer volt, hol nem volt egy takarékszövetkezet a kispénzüiek támogatására, 2006-ban boldogan hírelte akkori polgármesterünk a bankautomata beépítését a falba, ki-ki már hozzájuthatott lakóhelyén is saját pénzéhez! De pár év múlva bezárt a takarékszövetkezet, épületét eladták, az egyik önkormányzati képviselő vette meg, kivették a falból és elvitték a degeszre tömött bankautomatát (régen páncélszekrénynek vagy mackónak hívták, igaz, a mackó nem volt automata), és nem lehet azóta saját pénzünkhöz jutni a lakóhelyünkön, mert a mackók már talán a távoli Hargita ózondús hegyi levegőjén brummognak, és autonóm módon legelésznek az áfonyásban, mint egy boldog népmesében.

A mesterek meg működnek, eltökörésznek egy-egy fürdőszobával két hónapig, de már a lefolyó bűzelzárós bekötését nem vállalják, meghaladja a nem tudom mit, vagy vesződéssel jár, a tulajdonos végzi el egy óra alatt némi találmányossággal, a véce csatlakoztatása sem sikerül a mesternek, amatőr, helyi szóval móker munkát végez, pár hónap múlva végleg eldugul az elfuserált szerkezet, baráti áron újabb tízezer a másik szakembernek, folyik az excrementum az udvar smaragd zöld, dús nyári fűvére, legyünk elégedettek és mosolyogjunk, biztosan vannak megbízhatóbb vállalkozók is.

De hol? Keresem, akire rábízhatnám házunk átalakítását a tervekből kiindulva a végső kivitelezésig. Akiben bíznék, leghamarabb két év múlva kezdené a munkát. Aki végül vállalja, abban feltétel nélkül nem bízom, de nagy nehezen másfél légterű lakószobává alakítja a ház nyárikonyháját, istállóját. Nálam erősebb idegzetű ember kellett volna ehhez.

A megbeszéltek munkakezdés reggelén telefonált. Ugye, holnap kell kezdenünk? Akkor kellett volna azonnal elküldenem a francba... A vállalkozó ki tudja mi-ként számolt el segédmunkásaival, akik végül szinte mindent helyette végeztek el, húzta volna tán öt évig az építkezést, mert még az ebédidő munkabérét is

kifizettette egy ideig, háromhavonta valaki disznót vágott a melósok közül, szabadnap, szünet, betegség, billiárd bajnokság, alkalmi részegség, kutyavadászat, bármi, késik ez vagy az az anyag, nincs az építőanyag-telepen ez meg az, a fuvaros nem ér rá, a csatorna többbe kerül a tervezettnél, miért nem kapnak jutalmat az addig elvégzett munkák után, az új tető fölépítését követően miért nekik kell, külön pénzért, lehordaniuk a padlásról a törmeléket, s még száz más dolog, amin összekülönbözünk, s leginkább azon, hogy neki, úgymond, mindig „számolnia” kell... , mondjuk ez nem éppen az erőssége a ki tudja hol végzett szakmunkásnak, kialakítja az épületekből kilapátolt kiváló földet, hátra hagyja a több tonnás, mindenféle hulladékkal és kővel dúsított sított, végül dühöngve távozik.

Hogy aztán egy másik, hajdúsági víg csibész rakja be a félkész épület ajtóit, ablakait (évtizedek óta immár nyílászárót emlegetnek helyettük a tompa eszűek), miközben munka közben szünet nélkül a komáromi kisleány nevezetű népdal dallamát fütyörészi (lehet, hogy csak ezt ismeri?), egy harmadik végezze a betonozást, burkolást, de ő sem teljesíti a megállapodást, és még vagy hárman dolgoznak a kis házacskán, míg azt nem mondjuk: elég. A befejezés ránk marad. Sokan mondják utólag, hogy fő „vállalkozóm” finom szavakkal illetve is megbízhatatlan, mert falubeli és jól ismerik, de amikor megbíztuk és nálunk dolgozott, senki egy bizalmatlan szóval sem illette, netán figyelmeztetett volna ennek az embernek a „gyengéire”. Nem volt alkalmunk megköszönni...

*...a komáromi kisleány dallamát fütyörészi...*

Az egyik élelmiszeráruház-láncolat csoportvezetője kőművesnek mondja magát, szabadidejében a közeli falu futballkapusa, följánlja járdánk betonozását ingyen, valamilyen közös segítség jegyében, csak a hozzá való anyagot kell megvennünk (hetvenezer forint), de hiba volt elfogadni. A hat-nyolc méter hosszú járda betonozását kétnaposra tervezte, ám a munka megszakításokkal több hétig zajlott, mert a beton makacsul a házfalhoz terelte az esővizet, ami nekünk nem tetszett, és a gondokon a vízmérték nevezetű kőműveseszköz alkalmazása sem segített.

Természetesen él a mondás: akinek nem inge, ne vegye magára. Ám akire illik: legalább egyszer bújjon bele. Amúgy, drága mesterek, mindkét részről, minden marad a régiben...

*(Folytatjuk)*